

Samenwerking Verantwoord Zonnen neemt stelling

De waarheid rond het gebruik van zonnebanken

De afgelopen weken is het gebruik van zonnebanken op een zeer negatieve manier in het nieuws geweest. Daarbij zijn zelfs vergelijkingen gemaakt met arsenicum en mosterdgas. In dit document neemt Samenwerking Verantwoord Zonnen (SVZ), de Nederlandse branchevereniging van zonnestudio's, stelling tegen deze media-hype die het juiste en moderne beeld van zonnebanken volledig vertekent en geeft zij haar visie op aanbod, veiligheid en kwaliteit en op wetenschappelijk onderzoek. SVZ heeft hier natuurlijk zelf belang bij maar doet dit vooral met het oog op de consumenten die onterecht in verwarring zijn gebracht en zelfs verontrust zijn geraakt terwijl zij vaak precies op de juiste wijze en in het volste vertrouwen gebruik maken van de zonnebank.

Samenwerking Verantwoord Zonnen (SVZ)

- SVZ is in 1987 opgericht om verantwoord zonnen en zonnebankgebruik in Nederland te bevorderen, overmatig zonnen en huidkanker te voorkomen en de positieve effecten van zonlicht (UV-licht) tot hun recht te laten komen. Van meet af aan is het doel geweest zich op te stellen als een loyale partij die streeft naar consensus op een gevoelig terrein met veel verschillende belanghebbenden.
- SVZ verenigt ongeveer 170 ondernemingen in de branche en is aanspreekpunt voor andere bedrijven op dit terrein en ook voor consumenten.
- SVZ wordt beschouwd als een serieuze en gewaardeerde gesprekspartner door aanverwante branches, Europese organisaties, instellingen op het gebied van preventie, overheidsinstanties en ook vertegenwoordigers van medische specialismen.
- SVZ streeft er naar het aantal aangesloten bedrijven op korte termijn drastisch te verhogen. Daarmee wil zij bereiken dat in zo breed mogelijke kring het beleid van veiligheid en kwaliteit dat SVZ voorstaat, wordt gevolgd. Zo kan het SVZ-lidmaatschap een 'keurmerk' gaan vormen dat ook bepaalde garanties biedt aan het publiek.

Visie op aanbod, veiligheid en kwaliteit

- De visie van SVZ is dat mensen van nature behoefte hebben aan zon – en in specifieke situaties aan een zonnebank. Dit voor een bruine kleur, om te relaxen en om te profiteren van een aantal gezonde effecten waarover de laatste tijd steeds meer publicaties verschijnen. SVZ wil in die behoefte voorzien, maar wel op een verantwoorde wijze en zonder mensen risico's te laten lopen. Zonnen mag – en is goed – maar altijd met mate!
- In dit verband is reeds in 2007 een Code voor de Praktijkuitoefening opgesteld en gepubliceerd waaraan de leden zich verplichten. In deze Code worden alle relevante (gedrags-)regels ten aanzien van veiligheid en kwaliteit genoemd. Bij herhaalde overtreding kunnen leden worden geroyeerd.¹⁾
- De Code stelt dat leden zich houden aan Europese normen en regels. Specifiek wordt hier bedoeld op de zogenoemde '0,3-norm' die medio 2007 in Nederland van kracht is geworden en sinds medio 2008 wordt gecontroleerd en gehandhaafd door de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA).

Deze norm is in opdracht van de Europese Unie opgesteld door een brede wetenschappelijke commissie, Scientific Committee on Consumer Products (SCCP). De norm stelt onder meer:

- *dat zonnebanken niet meer straling mogen afgeven dan de zon op de stranden van de Middellandse Zee;*
 - *dat klanten van zonnestudio's verplicht een goede 'intake' met bijbehorende huidanalyse en een goed zonadvies moeten krijgen;*
 - *dat in zonnestudio's duidelijk waarschuwingen moeten zijn aangebracht over de mogelijke risico's van (overmatig) zonnen en zonnebankgebruik;*
 - *dat zonnebanken in zonnestudio's niet mogen worden gebruikt door personen jonger dan 18 jaar. (De oproep van diverse kanten, waaronder vanuit de Tweede Kamer, om in Nederland een zonnebankverbod in te stellen voor jongeren onder 18 jaar; net zoals in Duitsland recent is aangekondigd, berust dan ook op een misverstand. Dit verbod geldt hier reeds ruim twee jaar en is inmiddels ook doorgevoerd in samenwerking met de VWA.)*
- SVZ heeft zich de afgelopen twee jaar sterk ingespannen om de genoemde '0,3-norm' op een goede wijze ingevoerd te krijgen. Dit in nauwe samenwerking met de Voedsel en Waren Autoriteit. De (gezamenlijke) aanpak was zodanig dat deze als voorbeeld is gesteld in vele andere Europese landen die in veiligheids- en kwaliteitsbeleid rond zonnebanken duidelijk achterlopen bij Nederland.
 - SVZ constateert tot haar spijt dat de genoemde norm en de strekking daarvan helaas nog onvoldoende zijn doorgedrongen tot het publiek en ook de media. Ook blijken er nog zonnestudio's te zijn die zich niet aan de norm houden en daarmee het beeld van de branche schaden - en erger, hun klanten onverantwoorde risico's laten lopen. SVZ zal zich de komende maanden tot het uiterste inspannen om de Europese normen in zo breed mogelijke kring bekend te maken.

Visie op wetenschappelijk onderzoek

- SVZ heeft in de loop der jaren veel kennis over de zon, UV-licht en zonnebanken opgebouwd. Voor actuele medisch specialistische kennis is zij echter afhankelijk van wetenschappers en onderzoekers. Zij wil zich daar in haar beleid graag naar schikken voor zover dit in redelijkheid past in de normale zakelijke doelstellingen van haar leden. De inzet bij de invoering van de genoemde Europese '0,3-norm' getuigt hiervan.
- SVZ bestrijdt 'schijnwetenschap' die ontstaat door publicitaire activiteiten van wetenschappers, versterkt door media die aandacht willen trekken met gevoelige onderwerpen.
- De publiciteitgolf van de afgelopen weken is hier een goed voorbeeld van. De realiteit is als volgt:
 - *Wetenschappers van het Internationale Agentschap voor Onderzoek naar Kanker (IARC) uit Frankrijk hebben zonnebanken ingedeeld in de hoogste risicogroep wat betreft het risico op huidkanker. De media brachten dit als groot 'nieuws'. Dat het gebruik van een zonnebank – maar evengoed het zonnen buiten – een risico met zich mee kan brengen, is algemeen bekend en eigenlijk geen nieuws. Dat staat al jaren vast. KWF Kankerbestrijding heeft dit in een recente persverklaring ook nog eens onderstreept.*
 - *De gewone zon staat al sinds 1992 in deze risicogroep. Met de nieuwe indeling van de zonnebank wordt in feite aangegeven dat deze dezelfde effecten heeft als de zon buiten. (Dit impliceert dat waarschuwingen tegen zonnebankgebruik in feite evenzeer gelden voor zonnen buiten, in de tuin, op het balkon of op het strand.)*
 - *In sommige berichten stond dat zonnebanken net zo gevaarlijk zijn als arsenicum, asbest of tabak. Dit is volstrekte onzin en komt alleen doordat deze stoffen in dezelfde risicogroep van het IARC staan. In deze groep staan bijvoorbeeld ook zoute vis, bier en rode wijn! (Genieten mag, maar met mate...)*
 - *De hiervoor genoemde rare en onverantwoordelijke vergelijkingen zijn niet gemaakt door de Franse wetenschappers maar komen uit de pen van enkele journalisten die een aandacht trekkende kop boven hun artikel wilden zetten.*

- *In een aantal berichten over het IARC-besluit werden ook nog misleidende percentages gebruikt. Zo zou de zonnebank het risico op een melanoom, de gevaarlijkste vorm van huidkanker, met 75% verhogen. Los van het feit dat dit percentage is gebaseerd op een twijfelachtig onderzoek, gaat het hier om een relatief risico. Een heel klein risico blijft met een verhoging van 75% nog steeds een heel klein risico...*
- *Diverse bronnen hebben in de media beweerd dat de moderne zonnebank alleen UV-A-licht afgeeft en geen UV-B-licht. Het laatstgenoemde licht heeft het beoogde effect van bruining en de aanmaak van vitamine D. Het eerstgenoemde licht zou alleen maar risico's op verbranding en huidkanker geven. Technische specificaties van de moderne zonnebank, die voldoet aan de actuele Europese normen, tonen aan dat er effectief licht wordt afgegeven met een spectrum tussen de 295 en 340 nanometer. Van 295 tot 320 nanometer is dit licht uit het UV-B-gebied. Van 320 nanometer tot 340 nanometer komt het licht uit het UV-A-gebied. Duidelijk is dat de moderne zonnebank óók het benodigde en gewenste UV-B-licht afgeeft. Alle risico's van zowel UV-A- en als UV-B-licht worden verdisconteerd in het zonadvies dat men in de zonnestudio's krijgt.*
- *Tot slot, in de berichtgeving werd helaas niet vermeld dat vele duizenden artsen dermatologen, fotobiologen en andere wetenschappers gematigde blootstelling aan UV-licht juist aanbevelen om heel uiteenlopende gezondheidsredenen. Veel experts op het gebied van vitamine D, dat onder invloed van zonlicht wordt aangemaakt, zijn er feitelijk van overtuigd dat de voordelen van zonlicht duidelijk zwaarder wegen dan de risico's.*
- Wat betreft onderzoek ondersteunt SVZ diverse wetenschappers waaronder dermatologen en internisten bij hun werk met financiële middelen en ook faciliteiten. Er verschijnen steeds meer onderzoeken die aangeven dat een bepaalde mate van UV-licht onontbeerlijk is voor een goede gezondheid en de preventie van diverse soorten kanker. ²⁾
- SVZ neemt deel in het Platform Verstandig Zonnen ³⁾ waarin ook de brancheorganisaties van schoonheids-specialisten (ANBOS) en fabrikanten en importeurs van cosmetica (NCV), de beroepsvereniging van huidtherapeuten (NVH), het Nationaal Huidfonds en tevens KWF Kankerbestrijding zijn vertegenwoordigd. Op grond van de (wetenschappelijke) inzichten van de deelnemers in het Platform hebben zij recent en in volledige consensus gezamenlijk 'Tien Gouden Regels voor verstandig zonnen' uitgegeven in een actuele versie. Centraal in de regels staat gematigd zonnen en zonnebankgebruik. Speciale waarschuwingen voor zonnebanken werden niet relevant geacht.
- Tot slot brengt SVZ hier nog de volgende stelling naar voren:

Stel dat iemand driemaal per maand een bezoek van 15 minuten aan een zonnestudio brengt en hij doet dat negen maanden per jaar, dan krijgt hij per jaar ongeveer zeven uur UV-licht op zijn lichaam. Daarbij geeft de moderne zonnebank evenveel UV-licht als middagzon aan de Middellandse Zee. Het Internationale Agentschap voor Onderzoek naar Kanker heeft de zon en de zonnebank nu ook in dezelfde risicocategorie geplaatst.

Als iemand een strandvakantie van een week houdt in Spanje, is er al gauw sprake van zeven dagen van gemiddeld vier à vijf uur verblijf op het strand. Tenzij hij al die tijd met kleren aan in de schaduw vertoeft – hetgeen in de praktijk niet het geval is – krijgt hij tussen de 25 en 35 uur UV-licht op zijn lichaam. Anders gezegd:

Eén week op het Spaanse strand staat gelijk aan vier á vijf jaar zonnebankgebruik.

Daarbij went de huid bepaald niet langzaam aan veel UV-licht zoals bij een goed opgebouwde zonnebankkuur met een aantal sessies wél het geval is. Ook wordt in die kuur zonnebrand altijd vermeden.

Zo geredeneerd, biedt de zonnebank juist een gematigde vorm van zonnen met veel minder risico's dan de natuurlijke zon. Maar SVZ wil vanzelfsprekend niemand die natuurlijke zon ontzeggen. Daarvan moet iedereen kunnen genieten..., maar wel verantwoord en met mate.

Nieuwegein, 12 augustus 2009

1) De Code voor de Praktijkuitoefening van SVZ is te vinden op www.svzinfo.nl/code.pdf

2) Zie voor divers actueel onderzoek de website van The Sunlight Research Forum, www.sunlightresearchforum.eu

3) Zie voor meer informatie over het Platform Verstandig Zonnen www.verstandigzonnen.nl